

Uffe Ellemann Jensen, formaður í Vinstra,
um seinasta útspælið frá stjórnini:

– Ótrúliga klossut, Nyrup

Jan
Müller

úr Keypmannahavn

– Tað er einki minni enn fantastiskt, at ein politikari, sum er vorðin forsætisráðharri gjøgnum eina dómarakanning, nú skal nokta øðrum eina slíka kanning.

Hetta sigur formaðurin í Vinstra við Tíðindablaðið Sosialin, sum hevur mann á staðnum á Christiansborg

Jan Müller av Christiansborg:

Her á Christiansborg er alt á gosi um seinastu hendingarnar í bankamálinum og alt bendir á, at vit fara at fáa eitt sera heitt og drúgt orðaskifti um ikki bert alt bankamálið, men eisini um víðurskiftini millum Føroyar og Danmark sum heild.

Skulu vit ganga eftir orðunum hjá vinstrahøvdinginum og upphavsmanninum til stóra orðaskiftið, sum verður í fólkatingssalinum týsdagin, Uffe Ellemann-Jensen, so verður henda debattin ikki uttan svørslag.

Tíðindablaðið Sosialurin hittu formannin í Vinstraflokkinum í kaffipausuni í stóra sali á Christiansborg, har tað í fløtuni verður hildin ein ráðstevna um Europa ár 2000 við luttakurum serliga úr londunum í Eystur-Europa, eitt nú fyrrverandi polska forsætisráðharranum Masojevskij.

– Eg kenni bert seinastu gongdina í bankamálinum frá pressuni, men er tað so leiðis sum har verður sagt, so haldi eg, at Nyrup-stjórnin hevur borð seg ótrúliga klossut at. Vit hava aftur og aftur sagt við stjórnina, at hon skal og má vísa Føroyum ta virðing, sum ein partnari í Ríkisfelagsskapinum hevur uppi-borð.

Uffe Ellemann sigur, at ein loysn uttan fulla opinheit og luttøku frá føroyskari síðu er einki verd, tí er hetta ein sera klossut handfaring av málinum. Hann fer tí at brúka debattina týsdagin til at krevja av stjórnini, at hon hevur ábyrgd av at finna eina loysn, sum vísir virðing fyri einum limi í ríkisfelagsskapinum og sum ger tað møgulegt at beina fyri teimum misljudum, sum eru í komin í ríkisfelagsskapinum.

– Men er tað ikki sera lætt hjá tær at hava eina slíka støðu, nú tú situr í andstøðu og ikki situr við stjórnarábyrgd. Hevði tú sitið í stjórn, hevði tú tá ikki sagt nakað heilt annað?

– Hevði eg verið í stjórnini, so var handa dómarakanningin farin í gongd fyrri langari tíð síðani. Eg má eisini minna á, at eg havi sitið í stjórn, tá vit hava gjørt eina dómarakanning fyrri og aðra eftir.

– Men hví heldur tú, at stjórnin ikki vil hava eina dómarakanning?

– Hon hevur hasa formellu grunðgevingina, at hon stríðir ímóti nøkrum, sum hægstarættarforsetin hevur sagt. Og tað er nakað tvælt. Fyri tað fyrsta vilja dómstólarnir sjálvandi gera tað, sum fólkatingið tekur avgerð um. Fyri tað næsta, so var tann sakin, sum hægstarættarforsetin úttal-

aði seg um ein sak av einum heilt øðrum slagi og innihaldi. Tað var víðurskiftini millum eina privata fyrirtøku og danska statin, nevniliga Himmerlands-bankasakin.

Tað, sum hetta málið snýr seg um, er ein sak millum Føroyar og donsku stjórnina. Tí heldur pástandurin um, at ein ikki kann gera eina dómarakanning, ikki. Tí sigi eg, at høvdu vit sitið í stjórn, so høvdu vit fyrri langari tíð síðani sett eina slíka kanning í gongd. Eisini tí trúgvi eg, at tað tá hevði verið eitt betri forstáðils fyrri, »hvad færingerne er for nogen størrelser«, og tað er har eg meini, at stjórnin hevur víst seg at vera so klossut. Hon skilir rætt og slætt ikki føroyingar og Føroyar.

Tað ger Uffe haraftur-ímóti?

– Upp á gott og ilt, ja.

Sagt við einum stórum grini.

– Men hví ikki eina serfrøðingakanning?

– Um føroyingar eru nøgdir við tað, so er tað í lagi. Eg haldi tað avgerandi í hesum máli er, at føroyingar kenna seg trygg.

Uffe Ellemann-Jensen sigur, at alt bendir á, at tað er spurningurin, hvat er farið fram á stjórnarskrivstovunum, sum er tað spennandi og áhugaverda at kanna. Tað er ikki spennandi at vita, hvat er hent í einum banka. Við hesum í huga skilji eg væl føroyingar, at teir vilja hava ein dómara at hyggja at sakini. Eg skilji tað serliga væl eftir tí, sum vit uppliva eftir Himmerlandssakina. Tí tann kanningarnevndin, sum er sett av fólkatinginum, kann ikki fáa tey pappír frá fundunum í stjórnini, sum vit vita eru til. Vit siggja, at teir siga, at nakað,

sum eitur referat, ikki eru referat og vilja tí ikki koma út við tí. Við hesum royndunum í huganum skilji eg væl, at føroyingar siga, at her má ein dómari til, tí alt skal á bordið.

– Men skal alt fram frá fundum í stjórnarskrivstovunum, so fer tað eisini at fevna um tíðina, tá tú sjálvur var í stjórn?

– Sjálvandi, men vit hava einki at fjala. Eg fari at heilsa eini kanning, har alt kemur á bordið, sera vælkomnari. Tað var eisini okkara politikkur, tá vit sótu í stjórn, at vóru sakir, sum ivi var um, so søgdu vit, at hvør ein steinur skuldi vendast. Vit vóru eisini ígjøgnum nakrar sera ótespilgar dómarakanningar, eitt nú um lisitátions-spurningar í sambandi við EF. Tí er tað sum eg sigi ikki ábyrgdarleys andstøðutala.

Uffe Ellemann Jensen

Uffe Ellemann-Jensen:
– Føroyingar skulu hava
sína dómarakanning og
einki minni enn tað

heldur tað vera sera margháttligt, at ein forsætisráðharri, sum er komin til valdið via eina dómarakanning, nú er ov finur til at skula gjøgnumføra eina slíka. Tað hongur ikki rættliga saman.

– Tað eru mong, sum halda, at tað tú og Schluter gjørdtu móti føroyingum, tá Sjóvinnubankin skuldi bjargast í oktober 1992, tað varð gjørt undir tvang og var betur ógjørt.

– Tað er møgulegt. Tað má so ein kanning vísa. Tí haldi eg tað er gott fyrri allar partar at fáa eina heilt opna kanning. Allir spurningar, sum hava við yvirtøkuna av bankanum at gera, eiga at koma fram í dagsins ljós.

– Onkur gittir, at stjórnin hongur í einum tunnum trád orsakað av hesum bankamálinum. Kann eitt úrslit bliva, at stjórnin hjá Nyrup má frá?

– Tað trúgvi eg ikki, hóast eg haldi tað hevði verið frálíkt, um hon gjørdi tað.

Vit spurdu at enda Uffa Ellemann-Jensen um talan verður um eina »krigslíkandi« debatt týsdagin.

– Tað haldi eg, at stjórnin hevur lagt upp til.

– Og tú hevur nóg upp á hjartað?

– Eg havi nakað upp á hjartað, sum snýr seg um leiðsluna í stjórnini og víðurskiftini við Føroyar, sum eg hugsi nóg um.

Her í fólkatinginum verður lagt upp til ta heilt stóru og heitu debattina týsdagin, tá Føroyar standa á skránni allan dagin

